Byxli ore[illegible]udai proletaarinar negeden[illegible]

RIAAD-MONGOL NEN

BOONOI KOMUNIIS (BOLŞEVIG) PAARTIIN BURIAAD MOZIIN KOMITEEDEI, BMASSR-n TYBEI GYISEDXEXE TEEDEI ba BURSOVPROFOI YDER BYRIIN OORGAN

37) | 1937 onoi JANVAARЬ 5 | Sen 5 myn.

ADRA TUXAI STAALIN ŞINGIEER ANXARAXA

delexei deerexi by
nete kapitaalnuud-
xamagai ynetei-
yd bujuu, kaa
bahanii oilgozo ab-
ŗtei. Esestee, manai
i erxe baidalda «kaa
bol bygedii şiidxe
g baihanii medex
Manai azayiledh
ɵ azaxuida, traan-
a aarmida olon too-
hain kaadranuud bii
nь manai oron ilag-
bolxo baina» (Staalin,
niiin akadeemiguu-
deere, 1935 ono.
yder xelehen yge-
uudai aguu jixe vooz-
aalinai ene zaabari
eleşegyi gyn jixe
i. Staalinai ene zaa-
ızalşa arad niitiin
eel ba entyziaazmii
badaruulhan baina. Staa-
e zaabari boi, xynei xer-
dii ulam byri deere yr-
n ondoogoor, ton şi-
socialiis johoor xynyyd-
ranuudta xandadag bol-
aina.

nege-xojor zilnyyd-
azaxuin ali byxii hal-
deere socialiis johonii,
xamşag haixan xynyyd
i ydeze, olon boloo.
Mongol respyyblike
mbaajniin tyryyn yzeg-
, zarima xynyyd «ma-
xi gazarii tybei rajoo-
azartai zişeelexe arga-
lo şuluun bolhon, bur-
, iimede kombaajnii
xeregleze bolxogyi»
e gargadag baigaa hen.
oliiin erxim xynyyd—
tan deerexi sanalnuu-
enyydii buta soxizo,
iin byxii aşa tuhii
oozno maşiinii manai
d xeregleze bolomoor
bodoto azalaar byrin

tyges eliryylen xaruulaa.

Xonxoloin MTS-iin kombaajnernuud: *Vorfolomeejev* ba *Trofiimov;* Gaşein MTS-iin kombaajnernuud: *Batuujev* ba *Gysliakoov* gegşed yngerhen xuriaalgada kombaajna **nezeedei** 500 gektaar xyrter **azallahan** baixa jym. Iimenyyd kombaajnernuud, traktariistnar **ba** malazal deere erxim rekoordnuudii tuilahan staxaanovtan manaida **ysөөn bişe.**

Gebeş, kaadranuudta Staalin **şingieer xandalga jixe** dutamag **baina. Ilangajaa** kolxoozuudta **olon janziin** mergezeltei kaadra-xynyydii beledxelge ton obor jabana. Xydөө azalai mergezeltei kaadra beledxexe johotoi rajoonoi kolxoozoi hurguulinuud өөhedeingөө sexe yyrgii gyisedxeze şadaagyi baina. Olon rajoonuudta kolxoozoi hurguulinuud tonş biragyi baidaltai, ynendee ezegyi baidagiinь BK(b) Paartiiin Burmozkomoi xydөө azalai xeltesei haja yngergehen şalgaltahaa ile xaragdana (Zakaaminda, Agada ba bişe tee).

«Kaadranuud bol bygedii şiidxexe» gehen loozongii xysed oilgozo, terenei johoor kaadra tuxai gol **anxaralaa** xanduulxa sag tulaza jireheer yni boloo. Xynde bydyyneer, xaişa xeregeer xandadag zanşaltai eris temesexe, xyn geeşii gamnaza ba segneze şadadag bolxo jabadal —byxii paarti — soveedei organizaacanuudai ba kolxoozuudai, yiledberiiin oronuudai xytelberilegşedei yder byriiin xydelmeriiin tybte baix**a** johotoi. Staalinai Konstituuca bol burxa erxii grazdaniin byxende olgohon baina. Enenei johoor kolxooznig byxen hurxa, mergezelee deeşelyylxe byrin erxetei, eneendenь erxim tuha xyrgexe ton şuxala.

Haja bolood yngerhen, Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin komandiirnuudai ba naçaalnigai sostaavai exenerei byxexolboonoi zyblөөnii Moskvaagai garnizoonoi komandiirnuudai xyyged amarşalaxaa jirehen baina.

Zurag deere: Zyblөөnei preziidiym xyygedtei baina. SOJUUZFOTO).

Ispaanidaxi baidal

Xooza Zamora kompaartida abtaba

Valeensi, janbaarь 1. (TASS). Ispaaniiin respyyblikiin urdanai prezideentiin xybyyn *Xooza Zamora* gegşe esegiingee duranhaa garşa dyytejee xamta Valeensi jirehen tuxai ba edenei xojuulan respyyblikiin aarmida orohon tuxai medeesegdehen baina.

Kompaartida abaxii guiza, Ispaaniiin komuniis paartiin zenxeni sekretaarь nyxer *Diaasta* bişehen Xooza Zamoroi bişegii mynөө yder «Verdaad» geze gazeed tunxaglahan baina.

«Aradai miliiciin zergede orozo, gazar oronoo xeden gazar xubaaza, xari gyrenyydei garta oruulxiin tulda, tedende tuhalaza baihan faşiizm ba reaakcatai» esergyysen temesexe geze Zamoroi şiidehenii, nyxer *Diaas* xariuugaigaa bişeg soo amarşalahan baina. Tiixetei xamta nyx. Diaas Zamorii kompaartiiin zergede abxa geze şiidxehenee medeesehen baina.

Laagernuud emxidxegdebe

Valeensi, janbaarь 2. (TASS). Respyybliken Ispaaniiin byxii *proviincanuudta baalaltiin* xydelmeriiin **laagernuud** emxidxegdebe. Ede laagernuud, respyyblikede esergyysehenee tulda gemnegdeze xaxad zilhee deeşe bolzoroor tyrmede huuxaar şiidxegdegşedte zoriuulagdahan baina. Zişeelxede; xaragii zasabari gazar uhalaxa xydelmeri gexe zerge.

Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin lioodçoguud ba tankiistnarta Soveed Xolboonoi geroin nere zerge olgoxo tuxai

SSSR-ei Tybei Gyisedxexe Komiteedei TOGTOOL

SSR Xolboonoi Tybei Gyisedxexe Komiteedei togtooxonь:

Soveed Xolboonoi oborooniin xysii bexizyylxe talaar, zasagai yghen tusagaar xatuu berxe daabarinuudii zişeete hainaar dyyrgehenei ba ene xeregte geroizm xaruulhanai tylөө LEENINEI oordenuudii bariuulalsaza «SOVEED XOLBOONOI GEROIN» nere zerge olgoxo:

1. Aviaaciin N-ske brigaadiin komandiir-polkoovnig BORIIS ALEKSAANDROVIÇ TYRŻAANSKADA;

2. Aviaaciin N-ske eskadriiliiin komandiir-majoor EERENST GENRIXOOVIÇ ŞAAXTDA;

3. Taankiin batalьoonoi komandiir—kapitaan POOLЬ MATIISOVIÇ ARMAANDA;

4. Aviaaciin N-ske eskadriiliiin komandiir-kapitaan SERGEI FEOODROVIÇ TARXOOVTO;

5. N-ske eskadriiliiin aviaaciin zvenoogoi komandiir-axalagşa lejtenaant PAAVEL VASIILЬJEVIÇ REGAÇOOVTO;

6. N-ske eskadriiliiin aviaaciin otriaadai komandiir-axalagşa lejtenaant VLADIIMIR MIXAJLOVIÇ BOÇAAROVTO;

7. N-ske eskadriiliiin aviaaciin zvenoogoi komandiir-lejtenaant SERGEI ALEKSAANDROVIÇ ÇERNIIXTO;

8. Aviaaciin N-ske eskadriiliiin komandiir-piloot VOLKAAN SEMIOONOVIÇ GOORANOVTO;

9. Aviaaciin N-ske otriaadai lioodçog-lejtenaant NIKOLAJ IVAANOVIÇ ŞMELЬKOOVTO;

10. N-ske eskadriiliiin aviaaciin zvenoogoi komandiir-lejtenaant KAARP IVAANOVIÇ KOONTYNDO;

11. N-ske otriaadai lioodçog — PRIIMO ANDŻELOOVIÇ DZIBEELLIDE;

12. Taankiin rootiin komandiir-lejtenaant DMIITRI DMIITRIJEVIÇ POGOODINDO;

13. Taankiin vzvoodoi komandiir-lejtenaant SEMIOON KYZMIIÇ OSAADÇADA;

14. Taankiin vzvoodoi komandiir—lejtenaant NIKOLAI ALEKSAANDROVIÇ SELIICKIDE;

15. Taankiin komandiir — baga komandiir PAAVEL JEMELЬJAANOVIÇ KYPRIJAANOVTO;

16. Taankiin zolooşo, mexaanik — baga komandiir SERGEI MIXAJLOVIÇ BIISTROVTO;

17. Aviaaciin N-ske eskadriiliiin radiist—baga kamandiir PEETR PAAVLOVIÇ DESNIICKIDE.

SSSR-ei Tybei Gyisedxexe Komiteedei tyryylegşe M. KALIININ.

SSSR-ei Tybei Gyisedxexe Komiteedei sekretaarь I. AKUULOV.

SSR-ei şinzelxii uxaanuudai Akadeemiiin dekaabriiin seessi

V.L. Komaroov Akadeemiiin prezideentde hungagdaba

a goorodto dekaab-
aa 30 boltor SSSR ei
uxaanuudai Akadee-
aabriiin seessi bolzo,
xiimiiin problema-
a, prezideentii hunga-
xelsebe.
riiin 23-nai yder
in viice prezideent
g G.M. Krzizaanovski
e, A.P. Karpiinskiin
өө xoişo 5 harahaa
prezideent ygeigeer
lehenii temdegleed,
de hungagdamaar
maroov, viice prezi
e hungagdamaar I.M
ba Briickee gegşedii
ura tabiba.
deere organiis xii-
dalnuud tuşaa pro-
meinicki, akadeemig
geşyyn korrespon-
ameetkin, Şoriigin,

akadeemiguud Favoorski, Krzizaanovski, Şyysen ba busadai elidxelnyydii sonosbo.

Dekaabriiin 30-nai yderii hungaltada zoriuulba. Akadeemiiin prezideentde V. L. Komaroovii hungaxa gehen duradxal tuşaa baltiroovka bolhon baigaa. Niuusa hungaltiin dyngii sonosxoxodonь, hungaltada xabaadahan 70 akadeemiguudhaa 68-nь tus kandidatuuriin tylөө hanalaa yghen baiza, Vladiimir Leontьjeviç Komaroov SSSR-ei şinzelxii uxaanai (nauukanuudai) Akadeemiiin prezideentde hungagdaba. Mynөө tereşelen, akadeemiguud Gyybkin ba Briicke gegşedii viice prezideentnerte hungaba.

Enenei udaa xiliin saana oşood SSSR-tee busaza jirelgyi Soveed Xolboonoi grazdaniinai ujalgii muuxaisa ebdehen Ipaatьjev Çiçibaabin xojor tuxai akadeemig Feersman yge xeleze emxidxeliin asuudal bolgon tabiba. Soveed Xolboonoi erdemted ede xojor urbagşadta zebyysөhen duraa gutahan bişegyydii elьgeze baina gebe.

Akadeemiiin ustaavai 24 zyilei johoor tede xojorii Akadeemiiin zinxini geşyynhee garga ba. Tereen zuura, urbagşa V. N. Ipaatьevai xybyyn professor V.V. Ipaatьjev yge abza esegiingee eşyyritei muutai jabadalii xaraalaar tamgalaba.

— Xyn tyrelxitenei zargaltai şine bylgemii tyxieerexiin tylөө temesexe manai goi zorilgo. Udaridagşa bolşevig paarti Soveed Xolboonoi zasag ba bide erdemten xoorondoo tahal daşagyi barisaa biijiinь bidener medenebdi, — geze akadeemig Komaroov tygesxelei yge xelebe.

ARJAA NYXER ŞANGA ŞADALTAI

Zakaamin. Xuzarai somonoi «Internacionaal» kolxoozoi geşyyn **Arjaa** *Badmiin* gegşe şanga şadaltai baidalda orozo baina, ymsiingөө medelde mynөө 4 aduuhatai, [illegible] yxertei, 8 xonitoi, 2 gaxaitai—xamta 22 tolgoi maltai bolno. Nyx. Badmiin şanga şadaltai kolxooznigguudai negen bolxiin tylөө ynexeeree temesehenhee ene amzalta olbo.

L. Zangiin.

1937 ON SOO

Manai respyyblikiin maşiina— traagtarai staancanuud 2.000 traktariistii, 305 kombaajnaşadii ba edenei tuhalagşadii beledxexe baina.

Agiin aimagai «Socialiizm» kolxoozdo eleektriin staanca bariza ba zooteexniis jixe barilganuudii yrgedxexe baina.

Alairai aimagai «Udaarnig» kolxooz brigaada byxeneigee 10-10 gektaar gazarai gektaar byriiin 50 ceentner urgasa abxa ba byxii kolxooz deeree gektaar byriiin dunda zergenь 25-5 ceentner urgasaar zigderexe geze tyseblebe.

Manai oronoi zoltoi xyyged şine zilii bajasxalantai ug

Zurag deere: Ulaan-Ydiin Buriaadai dunda hurguuliiin 6 daxi klaassai erxim huragşa Aleksaandra Sagantaajeva.

JOOLKO SENGELEGEER YNGERØØ

Janvaariiin 1-nei ygleegyyr jangiaa xyiten. Şine zil. Goorodoi gudamzada xyn zon xezee xezeeneixihee olon. Bi nyxertejee olon zonoi dunduur jaaraza, megdeze gyixiin xiretei geşxelheer «Pioneerei Ordon» xyrbeb.

Gerte orobobdi. Harmalxan, seberxen koridooroor, ene tere yydeer orohoor garhaar, 2 doxi dabxarta garza zaal soo orobobdi. Oroxodomnai...

Uta gonzogor zaalai dunda, 3 sagduul xasuur hubariuulaad bodxohon. Gojo haixanaar şimehen. Tedenei halaa myşertenь hanzuurga gojooltii xaraxada, ezelengyi haixasaaxaar. Morooz—baabai, kyykle, odonuud, jalagar tujaa tatuulhan bymbegenyyd, eldeb yngiin zize tuguud, an gyreelei dyrsenyyd, zimesyyd...

Minuutahaa minuuta byride yxi xyyged ulam ulam nemezel, suglarazal baina. Xyyged gar garhaa barisaldaad şimehen sagduulaa toirozo duu duulaba. Xoino xoinohoo hubarildaad debxereze naadanad. Iigeze baitar gente, BK(b) Paartiiin Buriaad-Mongol Mozkomoi negedexi sekretaarь nyxer M. N. Jerbaanov zaal soo orozo jireed, bagaşuudtai mendeşeleldeze, udanşgyi tedentei xamta sagduulii toirozo naadalsaba.

Terenei hyyleer oktiabriaadnuud, pioneernuud eehediingee zugaa naadii xaruulba. 3-5 nahatai bişiixanuud suglaraza xeereldexe, enieeldexe, xyxixenь argagyi. Xaraad azaglaad baixa da, tedener eehediingee gerte baihanhaa eeregyi zorimgoi xyxiyynyyd. Nege baga basagii ni xaraza baibab. Gojo haixan xubsahatai, seber doriuun basagan. Şine vaalenkatai jirehen aad, terenь xyliinь xabşana xa. Tiixe denь, tere doroo kovioor deere huugaad, vaalenkaa hugalaad baitaraa, heergenь dutuu ymedeed, xylee jodogonuulza, hanaa amar azaggyi naadza huuxa jym.

Xeden olon yxi xyyged suglaraza, M. N. Jerbaanovtai portreedaa abxuulxamnai geze duradxaxadanь, Mixei Nikolaajeviç zybşeeze xyygedtei dyrejee buulgaba.

Ede bişiixanuudai xoorondoo xeereldexii duulxada jixe honin baigaa. Zarimanь sagduulaa hai xaşaaza, zarimanь gertee jamar gojo naadanxaitaigaa xelsexe jym.

Xojor bişiixan basagad xytereldeze sagduulai xazuuda jireed, gojooltonuudii xaraad negenь xurgaaraa zaaza nygeedehee hurana: «eeto klasiivo sdieelano? Nygeedenь «axaa, xolosoo sdieelali» geze xariuusaba.

Tiigeze baidar garmooni duugarza «Partizaanai duu» duulaba. Zaal soo baihan xeđen zuun balşar patriodnuud garmooni daxaza duulaldaba. Tedenei narin sargiaa ajalganь zaal soo xanxinaza baiba:

«Xada uula xargii zamaar
Jabaa manai divizioon
Dalain erjii sagaantanhaa
Dailan abxiin zorigtoi» —

geed ajalganь aaiidhaar namdaxadanь, nygee talada baigşad daxin exileed duulaxiin tende...

«Allo! Allo! Pioneerei Ordonhoo xelene, Sonosogtii! Morooz baabai belegee xubaaxanь» — geze raadioo duugarza orxibo.

Bagaşuud xojor xojorooroo zergeleze zagsaba. «Sahan gerei» dergede sagaan xyben degel ymedehen Geeli Markiizova garza jireed, xyyxedte beleg xubaaza exilebe. Baganuud eelzeegeer tuulmagtaixan belegyydii abanad.

Tende bailsahan nege xyn eeriingee bişiixan xybyynhee iize huraba: «beleg xubaaza bai gaaşa xenei basagan be»? xybyyniinь Geeli teeşe xaraad, «Staalinai basagan» geze eriđ xariuusaad baiba.

Iize belegyydee abaad, bulta sogtoi bajartaihuud ger gertee taraba daa.

«Atamaanuudii syidxeze
Zandaarmanuudii namnababdi,
Nomoxon dalain erji deere
Daigaa dyyrgeed jirebebdi.
— geze duulaldana.

D. Lubsanai.

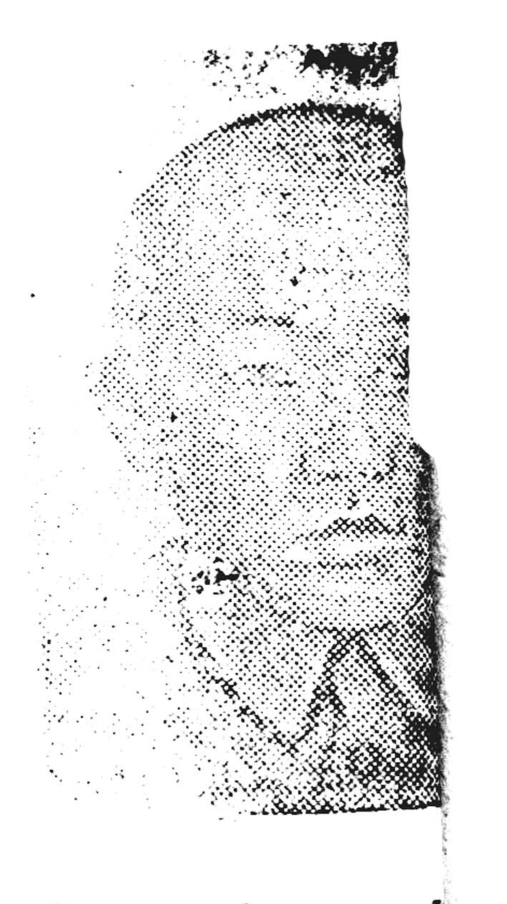

Zurag deere: U... Buriaad dunda hu... daxi klaassai erxi... Ganzuur Daşanimiin.

Tymer zamaixid

Janvaariiin 1-nei yder tymer zamai sanaşanai 2 komaanda goorod 1 xazuu talada garza sengebe. Nege komaandanь xargalzalg ingaa kolxoozdo oşobo. Nygeedenь Deede Ongostoi oşozo, ol modon dunda garba. Sanaar jabagşad amaraltiingaa yderii hainaar, xyxiyyneer yngergebe.

„Dinaamo" klyyb

„DINAAMO" klyyb janvaariiin 1-nei yder olon baganuud ailşadii ugtaba; sengyyl ze sengyylze ydeşebe. Ende „Joolko" naada boloo xa. „Joolko" jixe xyxiyygeer yngeregene. Bagaşuudta beleg taraagaa. Ene sengelgede MIXEI NIKOLAAJEVIÇ JERBAANOV baihanhaanь, xyyged xizaargyi bajartai, „Naadandamnai Mixei Nikolaajeviç naadalsaa" geze gertexindee xyyged xeerebe.

Komsomooloi organizaaciin yysxeleer

Xeri. Xezengiin somonoi xysed bişe dunda hurguuliiin dergedexi komsomooloi ba pion erei organizaacanuudai yysxeleer ene somonoi Raazumovoi neremzete kolxoozdo honirxoltoi naada xaruulaa Myn bişeg kolxozdoo hinin kylьtyyrne naada xaruuldag. Ene xydelmeriee saaşadaa byri hainaar jabuulxa xereg tei.

Gadna, ene kolxoozoi dergede, draamiin şatarai, daam doibodoi, literatuuriin kryzooguud emxidxegdee.

Dambiii

Spoort

Ulaan-Ononoi komsomooloi aikomoi yysxeleer janvaariii 25-nai yder Ulaan-Ononoi aimagai ceentrhee 10 komsomoolşuud protivogaaz ymdeed, sanaar Agiin aimagai ceentr oroxonь.

Mynee ene jabadlda xamaadagşad idebxiteigeer treniroovka, beledxel xeze baina.

Xyygedei uran zoxioolii udaridaxa

Jaruuna. Egetlin adagai exin şatiin hurguuliiin huragşad ba hurgagşanar Orosoi aguu jixe uran zoxioolşo A.S.Pyyşkinei nygşeheer 100 zil bolhonoi oido beledxeze baina. Aldarta zoxioolşiin şyleg unşaza, seeldeze, eehedee zoxiool bişeze, uran zoxioolоi gazeed gargaba. Ene gazeed deerenь xyygedei zoxioohon jixe honin zoxioolnuud bii. Ene hurguuliiin 3 dugaar klaasai huragşa DAMPILAI gegşe, Pyyşkinde zoriuulhan zoxiool soogoo iigeze duulana:

Altan zagahiiş unşaab,
Abadaa xeleze ygeeb.
Xyn byxen magtaa,
Xyxiyy zugaatai xelsee.

***

Poeed şinii nere
Duurlaan boloo zondoo.
Pyyşkin şinii aldar
Mynxe boloo xetedee.

***

Enenь, ynexeeree eeriingee xeleer duratai zoxioolşoo magtaza şadahan zoxidxon şyleg. Baha 2 dugaar klaasai huragşa GENDENEI B. „Tugal"geze ton zoxidxon şyleg zoxioohon. Ulaa malaan tugalnai Urda xorioo soo meerene, Eziigee hanaa jyyme gy, Ezelee bideree jyyme gy.

Baha şine Konstituucii magtahan eehediingee duu zoxioogood duulaza bainad. Ene hurguuliiin xyyged uran zoxioolooi nom ba zurnaal jixe honirxoltoigoor unşadag. Edenei bişiixan zoxioolnuud xadaa, mynee yjiin zoloi bagaşuudai hurguulidaa sengeleg xyxiyygeer hurza, ojuun biligee tujaatuulza jabahanai temteg myn.

Manai respyyblike dotor ene mete idebxitei, biligtei huragşad olon. Baganuudai uran zoxioolоi xygzeltii ulam debzyylxiin tylee tedenii hainaar udaridaxa ba xyygedei zurnaal gv ali gazeed garza baixanь şuxala boloo. Eneen tuxai Buriaad-Mongoloi moziin komsomooloi komiteed ba aradii gegeeryylxe arkomaadai zyghee hanalaa tabixaar boloo xa.

C. Nomtiin.

Moridoi baidalii haizaruulxa

Zakaamin. Buriaad-Saxirai somonoi «Ulaan tariaaşan» geze kolxooz (tyryylegşenь Zolxonoi 1932 onhoo xoninoi ba morinoi bairanuudii bariza exilehen aad, mynee xyrter dyyrgeegyi. Ene kolxoozoi moridonь jixe turanxai moridoor xabaraigaa tarilgii jaaza yngergexe geeşeb? Moridoo dulaan bairatai bolgozo, tezeeliinь haizaruulxa xeregtei.

Zidiin zabar.

Xojor tyryylegşiin xoiioghoo

Zide. Derestein somonoi «Ulaan Oktiaabrь» ba «Socializm» geze kolxoozuud, negeş gazeed zaxidaggyi baina. «Ulaan oktiaabrь» ba «Socializm» xojor kolxoozoi tyryylegşed eehedee gazeed zaxixagyi, adag zişee xaruulna. Ene xojor tyryylegşehee mynee yjede bolzo baihan gazar gazarai honinuudii huraad yzegtii jyyş medexegyi baixal daa.

Derestein bulsaaгar.

Ulaan-Ydiin xyyged şine zilii bajasxalantai ugtaba. Zurag deere: Pioneerei ordondo gojoohon sagduul modon baina

Ulaan-Ononoi ai...

Ulaan-Ononoi aimaş mooloi komiteed 6 xe... lehen „Joolkonuudi... Zydxeliiin Gandaliin, giin, Yzeenei ba Ula... erxim hurguulinuudt... baina. Şine zilii ugt... hurguulinuudta „Joo... xidxegdebe. Huragşad nei tyrelxidenь iime edir nahanai zargalii aguu jixe bagşa nyxe... LINDA ton jixe bajar... be.

Barilgaşai kl...

Sengeleg „Joolko... xyyged suglarba. U... sengehenei hyyleer yysenelbe. Bajartai, şag şuujaa gargahaar tee taraa.

Propagaane... brigaada...

Ulaan-Ononoi aimaş tiin komiteedel tog... hoor aimagai paarti... mool ba soveed org... nuudai zyghee a... Staalinai şine K... yrgen azalşadta oi... tulda 30 xyn somonu... ba.

Kyrsaantnuu... taraan

Yngerhen 1936 on... riiin 20-hoo Ulaa... paartiiin aikomai nom bişeg medexegyi medexe paartiiin g... kandidaatuudai neg... kyyrse b lzo, daan... do taraba. Ene kyyrs... ta 9 xyn huralzaba.

Xinaltahaa syleelegd...

Praaga, janbaarь 2. 1936 onoi dekaabrii... Çekoslovaakiiin ko... gerii negzexe yjede, respyyblikiin aarmida... ratanii elsyylee geze... dehen deerehee aaresl... Çekoslovaakiin ko... sekretariaadai xyd... Votiişka ba Lyft gegşe... riiin 29-de syleelegdeb...

Ulaan-Ydiin uran haixanai, erdem uxaanai ba xeblelei xydelmerişedei suglaan

Janvaariiin 2-oi ydeşe Buriaad-Mongol Gyrenei teaatrai yrgen jixe zaal Ulaan-Ydiin uran haixanai, erdem uxaanai ba xeblelei xydelmerişedeer dyyrhen baiba. Edener bol Byriaad-Mongoloi kylьtyyriin gaixamşag xysen—uranzoxioolşod, literaatornuud, artiistnuud, rezissioornuud, myzekaantnuud, xeblelei xydelmerişed bolno.

— Soveeduudai Byxexolboonoi Onso VIII Xuralai delegaad, BMASSR-n Aradai Komissaarnarai Soveedei tyryylegşe nyx. D. D. Dorziijevto toosooto elidxelei yge ygtebe, —geze suglaa xytelegşe sonosxono. Suglaanda xamaadagşad bol nyx. Dozab Dansaraanoviçii nerjeme şanga aplodismeenteer ugtana.

— Staalinai Konstituuca bol manai orondo Oktiaabriiin Socialiis revoliuuciin ilahanai, manai oronoi xydelmerişen ba tariaaşanai aguu jixe amzaltanuudii tuilahanai, manai komuniis bolşeviig paartiiin yndehenei poliitikiin ilahanai yre myn, — geze toosooto elidxelee nyx. Dorziijev exilebe.

Nyxer D. D. Dorziijev todo elidxel soogoo manai Soveed oronoi azalşadai tuilahan, aguu jixe amzaltanuud ba ilaltanuud tuxai, manai orondoxi angiiin stryktyyriin kubilhan tuxai, odoo yjiin olon ulasai baidal tokai xelehen baina.

Xariiin kapitaliis gyrenyyd, ilangajaa japoonoi şunaxai imperialiizm ba germaaniiin şuhata faşiizm delxein daiji yydxeze baina. Ispaaniiin faşiis piraaduud manai soveedei „Komsomool" teploxoodii uhanda unagaagaa. Eneenii medexedee manai oronoi azalşan arad xemzeegyi duraa gutan uurlaza, ene teploxoodoigoo orondo yşee xeden arbaad xysete kreisernyydii baiguulja geze xariuusaza baina. Ene xadaa, johoto bolşeviig xariuu, faşiis piraaduudii hyrdyylen holgaxa xariuu geeşe,—geze nyx. Dorziijev xelebe.

Buriaad-Mongol respyyblikee gansa le azaxuin talaar bişe, myn sojol kylьtyyriin talaar Soveed Xolboonoi tyryy respyyblike bolgoxiin tylөө, kylьtyyriin froont deere byri hainaar, byri byteseteigeer, byri şanartaigaar xydelmerilexii Ulaan-Yde goorodoi uran haixanai, erdem uxaanai ba xeblelei xydelmerişedii uriaalan, nyxer Dorziijev toosooto elidxelee dyyrgebe.

Nyx. Dorziijevei elidxelii daxuulan, poeeduud, uranzuraaşad, xeblelei xydelmerişed, artiistnuud, dramatuurgnuud, rezissioornuud yge xelee.

Egee tyryyn, Buriaadai uran zoxioolşo—oordento **Xysa Namsarain yge abza xelexe zuuraa,** Staalinai Konstituuciin tylөө uuzam syleөte exe oronoigoo tylөө, aguu jixe Staalinai tylөө jamar tiime omog, jamar bajasxalantai baihanaa, xaant zasagai yjede xen jabahanaa, mynөө xen bolhonoo xelee. „Urdanь hyniş xaranxii, ydөrş xaranxii baidag şingi hen belei, mynөө hyniş haruui ydөrş haruul şingi boloo" geze nyx. Namsarain xelebe.

— Aguu jixe Staalinai epooxodo, ilalta tyges socialiizmiin epooxodo tyrөhөndөө aguu uuzam exe orondoo bajasxalantai xyxiyyn hurza, xymyyzeze baihandaa, bide soveedei zaluu yje bajasxalantai, omog doriuun bainabdi,—geze uran haixanai teexnikymei III kyyrsiin stydeent nyx. **Legdiinova** xelene.

Aradai uranzuraaşa—oordento nyx. Sampiilov manai Buriaad-Mongol urdanь jamar taihanaa, aguu jixe proletaariiin revoliuuciin aşaar, mynөө jamar bolhonii xelze exilene „Bi xadaa urdanь xydөөgei ton xaranxii, jyme medexegyi, xara xydelmerişen jabahanaa, mynөө aradai uranzuraaşa gabijaatai, SSSR-ei zasagai zyghөө oorden xaira abhan, soveed inteligent boloob. Manai Buriaad-Mongol biligtei uranzoxioolşodoor olon boloo Manai uran zuraaşad aguu jixe Oktiaabriiin revoliuuciin 20 zilei oi ba BMASSR-n 15 zilei oin ydernyydte mynөөnhөө beledxeze baina. Bi mynөө Buriaad-Mongoloi oordentodoi portreeduudii zuraza bainab",—gene.

Edeenhee gadna, Buriaad-Mongoloi ynd hen teaatrai artiis—**Geniinov**, buriaadai dramatyyrg—**Baldanoo**, „B.M. Praavda" gazeedai redaaktor **Orşaanski**, yndehen teaatrai rezissioor oordento—**Şambuujeva**, uranzuraaşa—Merdegeejev, respyybliikiin gabijaata artiis—Larioonov, Buriaad-Mongoloi Gyrenei teaatrai kompoziitor—**Pozdneejev** ba Buriaadai uranzoxioolşo—poeed Solbonoi Tujaa ba „B.M. Komsomool gazeetei xydelmerişen Mitabai gegşed yge xeleed suglaan xaagdaa.

V. Agiinski.

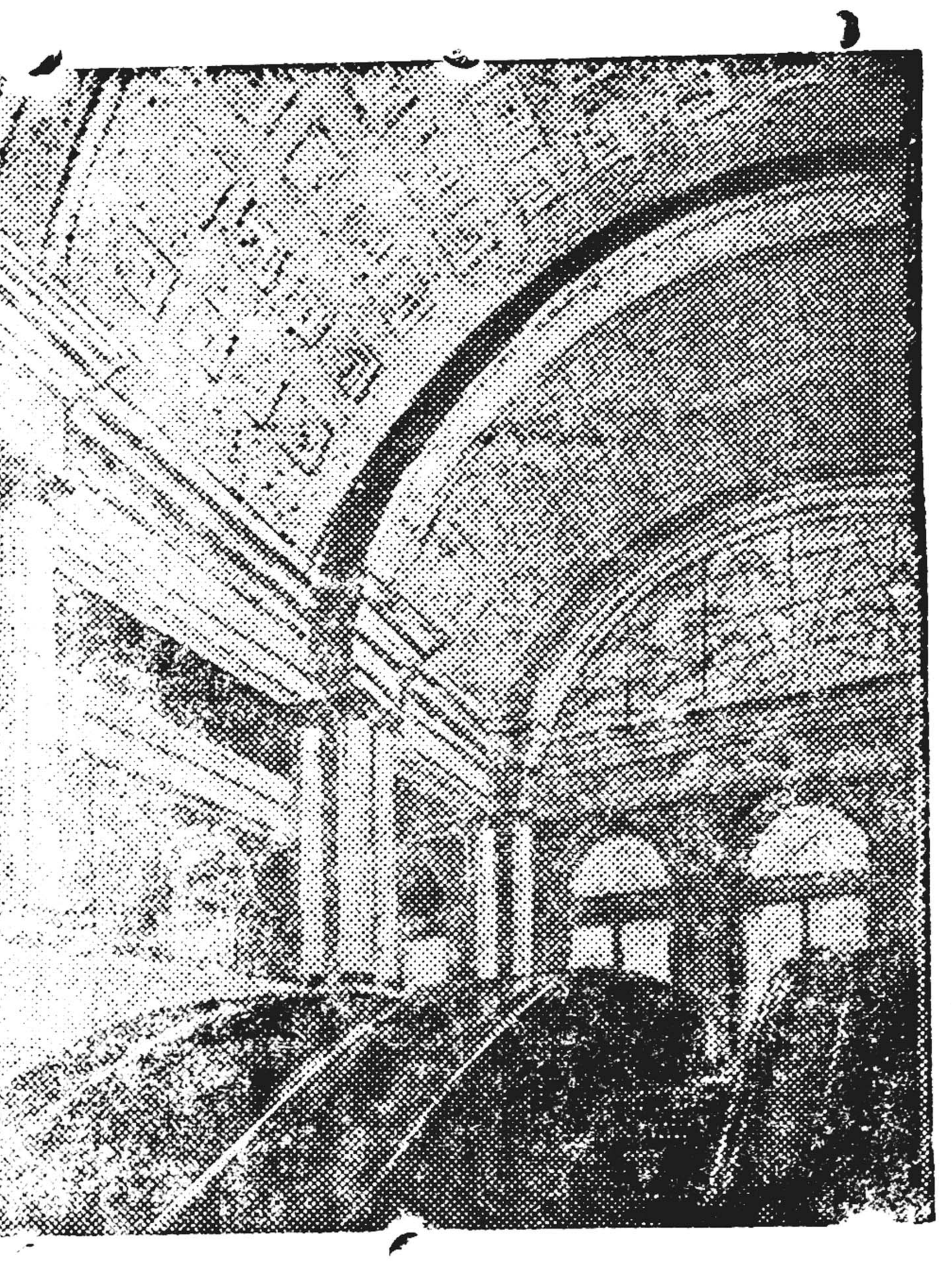

Oordenuudii abba

Revoliuucada esergyy jabadaltai temesexe temeseldөө onso gabij a gargahanai tylөө Ja. I. SEREBRIAANSKI LEENINEI oorden xaira abba.

***

Kinomatografiis uran haixanii xygzyylxe xeregte gabijaa xaruulhanai ba „Bide Kronştaadhaa" geze kinoo-fiilьme baiguulhanai tylөө V.V. VIŞNEEVSKI ba J. L. DZIGAAN gegşed LEENINEI oorden xaira abba.

***

Kinomatografiis uran haixanii xygzyylxe xeregte gabijaa xaruulhanai ba yrgen niitede xyndete haişaal bolhon, xeden olon soveed duunuudii zoxioohonoi tylөө kompoziitor I.O. DYNAAJEVSKI ba poeed V.I. LEEBEDEV-KYMAAÇ gegşed AZALAI ULAAN TUGAI oordenuudii xaira abba.

XYDӨӨ AZAXUIN BYXEXOLBOONOI XOJORDOXI VIISTAVKA

1937 onoi ijyyliiin 6-da Moskvaada xydөө azaxuin Byxexolboonoi xojordugaar viistavka neegdene. Moskvaa şadarai Ostaankino geze huurinda Byxexolboonoi byxii geografiis zoononuudai sovxoozoi ba kolxoozuudai azalyiledberi xaruulagdaxa baina.

Enenei urda uha namag baihan 140 gektaar gazar deere melioraatornuud, agronoomuud, darxaşuul, arxitektoornuud, eleektrigyyd xydeleze exileheer zil bolxoo baina. Edener uha namag baihan tere gazarii xataaza, xyyrge, xargiinuudii zoxioogoo. Xeden olon pavilьoonuud barigdaza baina. Ene pavilьoonuudai dotor ba gadar taliinь gojoolgo tyxieerelgede erxim arxitektoornuud, uranzuraaşad, seserligşen xydeleze baina.

Viistavkiin ton eli huuriiinь Araduudai talmai ezelexe. Talmain dunda fontaan baixa. Xeden olon xooloinuudhaa 17 meetr deeşee uhan sasaraza baixa. Enenь kinoo-fiilьme gargaxa ekraan bolgon xereglegdexe baina. Ene Araduudai talmaihaa saaşaa, xydөө azaxuin talmai bolno. Ene talmain dunda mexanizaaciin pavilьoon. Terenii toirood, tariaanai, malazalai, sovxoozuudai, gazar uhalalga ba xataalgiin pavilьoonguud baixa.

Ene ceentr talmainuud ba ger bairanuudai saana xybengei, saaxarai, sviookliin, lioonoi ba torgonoi bolon şubuunai ba zygiin azalai pavilьoonuud bolxo.

Viistavkiin pavilьoonuudai ceentrte 2 minga garan zimeste modod tarigdahan baina. Ene mododii Alas Dorono xizaar Kriim, Krasnojaarsk Kavkaaz, Kazaxstaan ba busa gazarnuudhaa asarahan baigaa. Ene modod viistavkiin yjede sesegleed baixa.

Viistavkiin 60 garan pavilьoonuudanь barigdaza dyyree. Yldehen xedexen arbaad pavilьoonuudanь ene ybeldөө barigdaza dyyrxe. Gansa pavilьoonuudai barilgada 55 milioon tyxerig garxa baina.

Ene viistavkada өөrөө bejeeree xamaadaxa zol xubiiin tylөө, kolxoozoigoo eksponaaduudii tende elьgeexiin tylөө socialiis gazar tariaalangai xeden miiioon xynyyd temeseze baina.

Yngeregşe namarai yjede byxii rajoonuudai ba mozonuudai xydөө azaxuin viistavkanuud bolhon baina. Ene viistavkanuudta xaruulhan erxim hain malnuud, tariaan, oovoşç, zimes—ene bygediin ton erximyydenь byxexolboonoi viistavkiin pavilьoonuudta oşoxo baina.

Kolxoozoi ba sovxoozoi gazar deere, tedenii garaar tezeehen malnuud, zilei minga mingaad xyneg hy gardag ynieed, kolxoozoi ba sovxoozoi koniuuşninuudta mal bolhon ba ippodroomoi gyigeeşenyyd, xatarai çempioonuud, deede yylterei azarga, buxa, xoni jamaad, erxim hain gaxainuud ba şubuunuud Byxexolboonoi viistavkiin pavilьoonuudta huurijaa olxo baina.

Xydөө azaxuin Byxexolboonoi xojordugaar viistavka kolxoozoi baiguulaltiin ilaltanuudii şine teexniketeigeerenь, azalai socialiis byteeseteigeerenь, nyxer Staalinai urguulhan şine xynyydteigeerenь tolido xarhan şingieer xaruulxa baina.

Hezered geze heriyylxeer boloo

Xori. Sulxarai modobeledxelei tahag bol ene zilei modobeledxelde xozomdongi geze eneenhee urda xeden daxin suuda garhan, mynөөş tere xebeeree geegdeze jabana. Hyylşiin medeegeer xadaa ene tahag modo şirexe tysebөө 26 proceent modo otolxo tysebөө 36 proceent bolgozo jabana.

Modobeledxelei iime hulaar jabahan şaltagaaniinь xadaa, Jaruuniin aimaghaa ene tah gta modobeledxeleer jirehen zarim kolxooznignudai jixeşeg geegdeltei jabahan deerehee bolno. Jaruuniin aimagai Xoondiin somonoi Raazymovai neremzete kolxoozoixin tysebeigөө 21 proceentii „Ulaan Malşan" kolxoozoixin 19 proceentiinь dyyrgeze „Ulaan Telembe" kolxoozoixin arai geze 15 proceentii dyyrgeze jabana. Xyşegөөrei somonoi Leeninei neremzete kolxooz tysebeigөө 17 proceentii dyyrgeze jabana.

Ene kolxoozuudhaa modobeledxelde jabahan xydelmerişedei dunda sojol kylьtyyriin xydelmeri ogto jabuulagdanagyi, Jaruuniin aimagai paartiiin komiteed ba gyisedxexe komiteedei zyghөө modobeledxelei xydelmeriii tyrgedxexe oroldolgonь hula baina.

Modo beledxelei froont deere xydelmeriiin teempii şangadxaxiin tylөөjyy xehiinь aimagai xytelberiil xe oorganuudhaa huraxaar boloo, tedenii seriyylxeer, hezered gexeer boloo,

D. Dagbiin.

ELDEB HONIN

Ulaan-Yde. Arkomsoveedei kollektiivai obligaaca helgyylxe stool kollektiivaigaa şyyrөeiinь şalgaxa zuuraa 1000 tyxerig şyyberi ileryylbe.

Xori. Ydiin somonoi „Şine zam" kolxooz 1938 onoi hyylşiin kvaartalai eldeb tyleberinyydөө bolzorhoonь urda xysөөbe.

Zide. Oordento nyx. **Banzaragşiin** xytelberileze jabaa „Galai oşon" kolxoozhoo modobeledxelei xydelmeride jabahan **Mynxiin Oşor** nyxerei brigaada modo beledxeleigee tysebii 75 proc. xyrgeze jabana; xydelmerişedenь jixe emxitei hainaar jabanxai geze Sagaan Uhanai somonhoo bişene.

Xariuusalgata. redaaktorii tyl orologşo D. ARDIIIN.

Mynөөder

Kinoo-teaatrta

Kinoo „Erdem"

Zakliuçoonaja

(Duugardag)

Kinoo „Progrees"

Solovej Soloovyşka

(Duugardag)

SONOSXOL

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiiin Buriaadmongol Moziin Komiteedei, BMASSR-ei Tybei Gyisedxexe Komiteedei, Profsojuuzai Buriaadmongoloi Soveedai OORGAN

BURIAADMONGOLOI YNEN

GAZEED 1937 on soo yder byri GARXA

ŞAMDAZA ZAXIGTII

ZAXIXA YNEНЬ: 12 hariin —15 tyxerig;
6 hariin— 7 tyxerig 50 myn.;
3 hariin— 3 tyxerig 75 myn.;
1 hariin— 1 tyxerig 25 myn.;

BYXELI ZILEER ZAXIGTII

Pooçtiin tahaguud, naidalgatan, bişeg zөөgөөşen, „Sojuuzpeçaatiin" aimaguudai tahaguud zaxilii abdag.

Noomir gargahan G. DANZANAI, Verstaalagşa S. BATIIN. B.-M. Praavda ba Ynenei tipograafi. Ypolglavliit 947.